

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 12C/82/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312217960
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Sládečková
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2016:1312217960.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Vierou Sládečkovou v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpený: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti odporcovi: Y. K., N.. XX.XX.XXXX, A. P. XXXX/XXX, A., o zaplatenie 481,31 € s prísl., takto

rozhodol:

Súd návrh zamietá.

Odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tun. súdu dňa 15.11.2012 sa domáhal navrhovateľ voči odporcovi úhrady pohľadávky vo výške 481,31 eur s prísl., ako aj náhrady trov konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že obchodná spoločnosť Slovak Telekom, a.s. ako poskytovateľ uzavrela s odporcom, ako účastníkom zmluvy o pripojení s dodatkom, a to podľa zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, súčasťou ktorej boli aj Všeobecné obchodné podmienky. Predmetom záväzku poskytovateľa bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby, ktorému zodpovedala povinnosť odporcu platiť poskytovateľovi odplatu za poskytnuté služby. Odporca svoje peňažné záväzky voči poskytovateľovi neplnil riadne a včas a dostal sa do omeškania s plnením svojich záväzkov. V prípade nedodržania zmluvných povinností bolo povinnosťou odporcu uhradiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v zmluve/ dodatku k pripojení.

Odporca nespĺnil svoju povinnosť, cenu riadne poskytnutých služieb navrhovateľovi nezaplatil a preto mu boli vystavené nasledovné faktúry č : fa č. 7XXXXXXXXXX, splatná dňa 11.6.2010 znejúca na sumu 49,79 eur, fa č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 11.12.2009, znejúca na sumu 381,73 eur, fa č. fa č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 11.1.2010, znejúca na sumu 49,79 eur, spolu vo výške žalovanej sumy.

Odporca sa k návrhu písomne nevyjadril.

Podľa § 101 ods. 1,2 O.s.p., účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p., pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p., ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000,-eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

S poukazom na citované ustanovenia zákona, prihliadnuc na výšku predmetu konania súd nenariadil vo veci pojednávanie a vo veci rozhodol na základe skutkového stavu zisteného z obsahu súdneho spisu.

V žalobnom návrhu navrhovateľ tvrdil, že právny predchodca navrhovateľa, ako poskytovateľ, poskytoval odporcovi služby elektronickej komunikácie, na základe zmluvy o pripojení, však tento cenu služieb poskytovateľovi riadne a včas neuhradil, preto právnemu predchodcovi navrhovateľa vznikol nárok na hovorné a zmluvnú pokutu, ktorá mu bola vyúčtovaná faktúrami : fa č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 11.6.2010 znejúca na sumu 49,79 eur, fa č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 11.12.2009, znejúca na sumu 381,73 eur, fa č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 11.1.2010, znejúca na sumu 49,79 eur, spolu vo výške žalovanej sumy. Faktúry k žalobnému návrhu pripojil.

Zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 6.12.2011 vyplýva, že poskytovateľ Slovak Telekom, a.s. postúpil predmetnú pohľadávku voči odporcovi navrhovateľovi.

Predmetom konania je plnenie zo zmluvy, uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom, jedná sa o tzv. synalagmatický záväzok, a to s poukazom na Zákon č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v platnom znení.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie /pohľadávka/ od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Predmetom žaloby je plnenie zo zmluvy, pričom ide o tzv. synalagmatický záväzok.

Podľa § 51 Občianskeho zákonníka, účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená, zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Podľa § 42 ods. 1 písm. a) Zákona 610/2003 Z.z., podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) Zákona 610/2003 Z.z. účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona 610/2003 Z.z. zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ust. § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ust. § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 5 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 c OZ ak je spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne, predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ustanovenia § 544 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa bodu 4 dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 8.4.2008 v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm.b) alebo v bode 2, 3 Dodatku alebo čl. 5 bod 5.2 písm. a) VOP je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č.1 tohto dodatku.

Súd po oboznámení sa s predmetnou žalobou nemal žiadne pochybnosti o tom, že vec sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Tou sa rozumie každá zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Právny predchodca navrhovateľa, Slovak Telekom poskytuje prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupňuje súvisiace služby. Odporca ako fyzická osoba, nesledoval použiť tieto služby na obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť. Z obsahu spisu možno urobiť jednoznačný záver, že ide o typovú zmluvu.

Súd si vyššie cit faktúrami voči odporcovi uplatnil právo na zaplatenie zmluvnej pokuty spolu vo výške žalovanej sumy.

Podľa bodu 4 dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 8.4.2008 v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm.b) alebo v bode 2, 3 Dodatku alebo čl. 5 bod 5.2 písm. a) VOP je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č.1 tohto dodatku.

Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne navrhovateľovi samotným porušením povinnosti Účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany navrhovateľa napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením, či obmedzením poskytovania Služieb v prípade porušenia povinnosti podľa vyššie uvedených bodov a článkov.

Tun. súd poukazuje na veľké množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré posudzovali rovnaké či obdobné ustanovenia o zmluvnej pokute v zmysle zmluvy o pripojení, aj od iných operátorov, napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 38C 117/2010-61 z 18.2.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/91/2011 zo dňa 24.4.2012, Okresného súdu Prešov z 13. 8. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 6. 2011 č. k. 2Co/137/2010, v ktorých bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 8. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. 5. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Podobne vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné).

Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie pre zmenu prizná.

Z pozície ochrany spotrebiteľa a naplnenia cieľov EÚ vo sfére vysokého záujmu na ochrane spotrebiteľa je prítom irelevantné, ktorý súd takúto podmienku vyhlásil za neplatnú.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok:

„Členské štáty zabezpečia, aby v zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Takáto zmluvná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; Jej ďalším uplatňovaním navrhovateľ vytvára protiprávny stav navyše zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa.

Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok, súd na rozdiel od navrhovateľa nevie posúdiť, či uplatňovaná zmluvná pokuta na základe predloženej zmluvy o pripojení bola alebo nebola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.). Vo svetle tejto argumentácie tun. súd vyjadruje znepokojenie nad postupom navrhovateľa a jeho „rešpektom“ k súdnej moci a zákonným regulám.

Pre porovnanie tun. súd dáva do pozornosti dôsledky z ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky v nemeckom práve, podľa ktorého môže byť ďalšie používanie zmluvnej podmienky postihnuté vysokou sankciou, ale aj trestom odňatia slobody (porov. rozhodnutie Bundesgerichtshof zo 7. 6. 2011 č. AZ XI ZR 388/10 na stránke MS SR.

Nerozhoduje <<http://wwwold.justice.sk/wfn.aspx?pg=h4c&htm=h4/rseuspotr.htm>>. Nerozhoduje> pritom, že iný súd by mohol mať odlišný názor (porov. § 53a ods. 1 OZ). V podmienkach Európskej únie je ochrana pred neprijateľnými podmienkami spájaná s cieľom posilňovania kvality spotrebiteľských vzťahov a vylúčenia neprimeraností a nemorálností zo života bežných ľudí (rozsudok Mostaza Claro, bod 37).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Práve neprijateľné podmienky a opakované uplatňovanie nemorálnych plnení uplatňovaných z nekalých zmluvných podmienok môžu odradiť spotrebiteľov od kupovania produktov a znížiť úroveň ich ekonomickej slobody a života. Spotreba vysokou mierou participuje na HDP a ochrana hospodárskych záujmov spotrebiteľov je preto osobitne dôležitá (čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ).

Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie pre zmenu prizná.

Sporná zmluva je typickou štandardnou formulárovou listinou. Zmluvná pokuta bola vopred zo strany navrhovateľa naformulovaná bez možnosti jej zmeny zo strany spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2 smernice).

Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu v časti nároku o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., avšak v spore úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Bratislava III, na Krajský súd v Bratislave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.